

Õiguskantsler

Priit Pikamäe
Riigikohus
kantselei@riigikohus.ee

Teie 06.03.2014 nr 4-3-44-14

Meie 26.03.2014 nr 9-2/140394/1401384

**Arvamus põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluses
Riigilõivuseaduse § 56 lg 1 ja 19 ning lisa 1 (apellatsiooniaseme riigilõiv 75 000 krooni)**

Austatud Riigikohtu esimees

Pöördusite minu poole ja küsisite põhiseaduslikkuse järelevalve asjas 3-4-1-7-14 (tsiviilasi nr 2-09-4062) arvamust, kas Eesti Vabariigi põhiseadusega (Põhiseadus) olid kooskõlas 01.01.2009 – 31.12.2010 kehtinud riigilõivuseaduse (RLS) § 56 lg 1 ja 19 ning lisa 1 sätted, mis koostoimes nägid ette kohustuse tasuda tsiviilasjas hinnaga 900 000 – 1 000 000 krooni apellatsioonkaebuselt riigilõivu summas 75 000 krooni.

Tutvusin Harju Maakohtu 17.02.2014 määrusega 2-09-4062 ja **leian, et Põhiseaduse § 24 lõikega 5 ning §-ga 11 ei olnud kooskõlas apellatsiooni esitamise ajal (01.01.2009 – 31.12.2010 redaktsioon) kehtinud RLS § 56 lõiked 1 ja 19 koostoimes lisaga 1, mille alusel tuli tsiviilasjas hinnaga 900 000 kuni 1 500 000 krooni maksta apellatsioonkaebuse esitamiseks riigilõivu 75 000 krooni.**

Tsiviilasi 2-09-4062 päädis Tallinna Ringkonnakohtu 30.09.2009 otsusega hagi rahuldamata jätmise ja menetluskulude hageja kanda jätmise kohta (hageja kassatsioonkaebuse jättis Riigikohus oma 31.05.2010 määrusega menetlusse võtmata). Kostja esitas 22.06.2010 avalduse menetluskulude (s.h tema apellatsioonkaebuselt tasutud 75 000 krooni suuruse riigilõivu) rahaliseks kindlaksmääramiseks, ehk enne 30 päeva möödumist kulude jaotuse kohta tehtud lahendi jõustumisest. Asja lahendades kontrollis kohus omal algatusel riigilõivu suurust ettenäinud normi põhiseaduspärasust ning algatas selles küsimuses põhiseaduslikkuse järelevalve menetluse. **Leian, et Harju Maakohtu 17.02.2014 algatatud põhiseaduslikkuse järelevalve taotlus on lubatav.**

Riigikohus tunnistas 11.04.2013 otsusega [3-4-1-31-12](#), et 01.01.2011 – 30.06.2012 kehtinud RLS § 57 lõiked 1 ja 22 koostoimes lisaga 1 olid PS § 15 lõikega 1 ja § 24 lõikega 5 ning §-ga 11 vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 28 760,24 – 31 955,82 eurot tuli hagiavalduselt ja apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 3195,58 eurot. Samuti on Riigikohus tunnistanud oma 07.05.2012 otsusega [3-4-1-7-12](#) apellatsioonkaebuse osas Põhiseadusega vastuolus olevaks riigilõivumääraks 4473,81 eurot.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Praeguses põhiseaduslikkuse järelevalve asjas on asjassepuutuv riigilõivu määr 4807,69 eurot (75 000 krooni) ehk tunduvalt suurem kui eelnimetatud ja juba Riigikohtu poolt põhiseadusevastaselt kõrgeks peetud summad.

Leian, et konkreetsel juhul ei ole põhjust hinnata praegu asjassepuutuva riigilõivu 75 000 krooni põhiseaduslikkust Riigikohtu senisest praktikast erinevalt. Seetõttu asun seisukohale, et **Põhiseaduse § 24 lõikega 5 ning §-ga 11 ei olnud kooskõlas apellatsiooni esitamise ajal (01.01.2009– 31.12.2010 redaktsioon) kehtinud RLS § 56 lõiked 1 ja 19 koostoimes lisaga 1, mille alusel tuli tsiviilasjas hinnaga 900 000 kuni 1 500 000 krooni maksta apellatsioonkaebuse esitamiseks riigilõivu 75 000 krooni.**

Ühtlasi teatan, et ei soovi asja arutamist suulises menetluses.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel